

HLAVNÁ KONTROLÓRKA OBCE BORSKÝ SVÄTÝ JUR

MGR. IVETA BALEJČIKOVÁ

Por.č.mat.:62/2017/HK

Uzn. č. zo dňa

S T A N O V I S K O

HLAVNEJ KONTROLÓRKY OBCE K NÁVRHU ROZPOČTU OBCE BORSKÝ SVÄTÝ JUR NA ROK 2017, S VÝHLADOM NA ROKY 2018, 2019

V zmysle § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov predkladám stanovisko k návrhu rozpočtu Obce Borský Svätý Jur na rok 2018, 2019, 2020.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA :

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu Obce Borský Svätý Jur na rok 2018 a viacročného rozpočtu na roky 2019 – 2020 a programového rozpočtu z dvoch hľadísk :

1. Súlad s vybranými predpismi:

Pre spracovanie návrhu rozpočtu platia:

- zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.,
- zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých predpisov č. 583/2004 Z. z.,
- zákon č. 493/2011 o rozpočtovej zodpovednosti v z.n.p.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany Obce Borský Svätý Jur. Návrh rozpočtu bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom (*úradná tabuľa, webová stránka obecnej časti*), v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. v z.n.p

3. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu:

- *Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu* verejnej správy Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2018 až 2020 (ďalej len „príručka“) vydaná v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Subjekty verejnej správy používajú na zostavenie návrhu svojho rozpočtu rozpočtovú klasifikáciu schválenú opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov, ktorého aktuálne znenie je uvedené na webovom sídle ministerstva financií.

4. Programový rozpočet – obec upustila od zostavovania programového rozpočtu..

B . TVORBA NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU :

- Návrh je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z., § 9 ods. 1, na roky 2018,2019,2020
- Rozpočet na rok 2018 je záväzný, rozpočty na roky 2019 a 2020 sú orientačné.
- Rozpočet je v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. a vnútorne členený na:
 - a) *bežné príjmy a bežné výdavky*
 - b) *kapitálové príjmy a výdavky*
 - c) *finančné operácie.*

V rozpočte sú vyjadrené vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, originálnych kompetencií a finančné vzťahy k ZŠsMŠ Borský Svätý Jur.

C. ROZPOČET PRÍJMOV A VÝDAVKOV:

Zákon o rozpočtových pravidlách uvádza v §15:

Obec môže vytvárať peňažné fondy. Zdrojmi peňažných fondov môžu byť najmä:

- prebytok rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok,
- zisk z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- zostatky peňažných fondov z predchádzajúcich rozpočtových rokov a zostatky príjmových finančných operácií.

Zostatky peňažných fondov koncom roka neprepadajú. O použití peňažných fondov rozhoduje obecné zastupiteľstvo.

Návrh rozpočtu na rok 2018:

(tab.č.1)

Rozpočet BSJ	2016	2017	Oč.sk. 2017	Návrh 2018	Nárast/pokles k oč.skut. 2017	Nárast/pokles k R 2017
Bežný Rozpočet						
príjmy	984 405	1 013 379	1 052 003	1 061 480	9 477,09	48 101,09
výdavky	984 292	1 010 676	979 996	1 028 029	48 032,95	17 353,15
Bežný rozpočet (výsledok hospod. – prebytok/schodok)	113	2 703	72 007	33 451		
Kapitálový Rozpočet						
príjmy	8 500	2 500	3 150	1 000	-2 150,00	-1 500,00
výdavky	81 250	124 400	81 300	194 052	112 752,00	69 652,00
Kapit. rozpočet (výsledok hospod. – prebytok/schodok)	-72 750	-121 900	-78 150	-193 052		
Rozpočet celkom (bežný + kapitálový)						
príjmy	992 905	1 015 879	1 055 153	1 062 480	7 327,09	46 601,09
výdavky	1 065 542	1 135 076	1 061 296	1 222 081	160 784,95	87 005,15
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA (prebytok/schodok rozpočtu spolu)	-72 637	-119 197	-6 143	-159 601		
Finančné operácie						
príjmy	234 092	210 000	40 518	200 000	159 482,00	-10 000,00
výdavky	34 000	34 000	34 000	34 000	0,00	0,00
Finančné operácie (výsledok hosp. z finančných operácií)	200 092	176 000	6 518	166 000		
Rozpočet celkom (bežný, kapitálový + FO)						
príjmy	1 226 997	1 225 879	1 095 671	1 262 480	166 809,09	36 601,09
výdavky	1 099 542	1 169 076	1 095 296	1 256 081	160 784,95	87 005,15
VÝSLEDOK celkového rozpočtového hospodárenia	127 455	56 803	375	6 399		

- ✓ **Bežný rozpočet** je zostavený ako prebytkový, v súlade s rozpočtovými pravidlami.
- ✓ **Kapitálový rozpočet** je zostavený ako schodkový, vykrytý prebytkom z bežného rozpočtu a finančných operácií.
- ✓ **Finančné operácie** sú prebytkové.
- ✓ **Celkový rozpočet je zostavený ako prebytkový o 6 399 eur, pričom na strane príjmov je v čiastke 1 262 480 eur, a na strane výdavkov je nastavený na sumu 1 256 081 €.**

Návrh rozpočtu obce vychádza z vývoja hospodárenia v predchádzajúcich rokoch, finančných možností príjmovej časti rozpočtu a predpokladaných výdavkov do budúcnosti.

Zahrňa finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu (podieľy na daniach v správe štátu, ktoré v čase spracovania návrhu rozpočtu ešte nie sú celkom zrejmé, dotácie na úhradu časti nákladov preneseného výkonu štátnej správy), ako finančné vzťahy k zriadenej rozpočtovej organizácii s právnou subjektivitou a to k ZŠsMŠ.

Rozpočet je zostavený tak, aby prednostne zabezpečoval krytie nevyhnutných záväzkov a povinností, vyplývajúcich z kompetencií samosprávy, avšak na druhej strane 67 % z všetkých rezervných zdrojov odčerpáva do rozpočtu obce na výdavky, viac rozvedené v kapitole „výdavky“.

Príjmy - Návrh rozpočtu je mierne optimistický v časti **celkových príjmov 1 262 480 eur**, z dôvodu, že počíta v porovnaní s plánom roku 2017 o nárast v sume 36 601 eur, avšak v porovnaní s očakávanou skutočnosťou je až výrazne nadhodnotený a to 166 809 eur. Uvedené výrazné navýšenie oproti očakávanej skutočnosti môže byť spôsobené nezahrnutím všetkých doterajších príjmov do rozpočtu r. 2017, nakoľko plánovaný rozpočet bol plánovaný v sume 1 225 879 eur. I keď do konca roka 2017 zostáva necelý mesiac, je nepravdepodobné, že príjmy ktoré budú dobiehať budú vo výške 166 809 eur.

V porovnaní s plánom bežného rozpočtu v roku 2017 možno hovoriť o navýšení bežného rozpočtu o +48 101 eur. Kapitálové príjmy sú plánované len mierne, a to o 1 500,- euro menej ako tomu bolo na začiatku roka 2017.

Finančné operácie sa plánujú zapojiť vyššie o 159 tis.eur ako tomu nasvedčuje očakávaná skutočnosť, ale v porovnaní s plánom na r. 2017 je to menej o -10 000 eur..

Optimistický nárast finančných operáciách je z dôvodu, že tak ako v roku 2017 aj na rok 2018 sa plánuje ich zapojenie len o niečo menej a to vo výške 200 000 eur, čo je však o +159 482 viac ako je ich očakávaná skutočnosť v roku 2017. Podľa doterajšieho vývoja sa rezervný fond tvoril z prebytkov bežného a kapitálového rozpočtu v danom roku – vid'. tvorba do RF, avšak v rokoch 2016 a podľa predkladaného návrhu rozpočtu a jeho očakávanej skutočnosti v r. 2017 bude opäť tvorba do rezervného fondu nulová, do iného fondu taktiež, nakoľko bežný a kapitálový rozpočet vykazuje opäť schodok – 6143 eur, tak ako pri hospodárení v minulom roku.

Stav prostriedkov rezervného a sociálneho fondu (v€) :tvorba do RF:schodky:

RF: Stav k 31.12.2014	342 295,-	+ 6 050	
Stav k 31.12.2015	330 068,51	+ 21 094	
Stav k 31.12.2016	299 460,62		0 - 20 268
Očakávaná skut. 2017			0 - 6 143
<u>Výdavky FO v r. 2017.....</u>	<u>- 34 000,-</u>		
Zostatok (odhad) v RF	+265 461,-		

Z uvedeného vyplýva a riziká príjmového rozpočtu v tejto položke možno vidieť v tom, že navrhovaný rozpočet uvažuje so zapojením 200 000,- eur do rozpočtu, pričom v rezervnom fonde ostane už iba 65 461 eur.

Priority navrhovaného rozpočtu, ktoré vyplývajú z porovnania s údajmi o očakávanej skutočnosti za rok 2017, preukazujú najmä na nárast, ale aj pokles príjmov a výdavkov najmä v nasledovných kapitolách:

Príjmy:

- Daňové príjmy +2 050 eur,
- Nedaňové príjmy +5 427 eur,
- Granty, transfery + 11 245 eur,
- Kapitálové príjmy – 2 150 eur,
- FO +159 482 eur

Výdavky – taktiež celkový **výdavkový rozpočet 1 2626 08 eur**, je viac optimistický, a to v celkových výdavkoch kde taktiež počíta s výdavkami o +160 784 eur vyššími ako tomu

nasvedčuje očakávaná skutočnosť 2017. Oproti roku plánu r 2017 je taktiež veľkorysejší vo výdavkoch a počíta s vyššími výdavkami o +87 005 eur.

V časti bežných výdavkov sa taktiež počíta so sumou o +48 033 eur viac na výdavky ako tomu nasvedčujú výdavky na konci roka 2017. Taktiež kapitálové výdavky v porovnaní so začiatkom r. 2017 počítajú s navýšením a to o +69 652 eur., ale v porovnaní s očakávanou skutočnosťou sú výrazne navýšené a to až o 112 752 eur.

Kvalita navrhovaného rozpočtu, jeho naplnenie či odchýlky sa odvíjajú od kvality odhadu príjmov a výdavkov, pri zabezpečení riadneho fungovania samosprávy, ako aj realizácie rozvojových programov, príjmov z grantov, alebo udržania primeraných finančných rezerv. V rámci ekonomickej a funkčnej klasifikácie je nárast a pokles k začiatku roka 2017 ako aj k očakávanej skutočnosti nasledovný:

Rozpočet obce podľa funkčnej klasifikácie - Výdavky 2018					
Výdavky obec:	R 2017	Oč.skut. 2017	2018	nárast/pokles k oč.skut.	nárast/pokles k r. 2017
Bežné výdavky:					
<i>01.1.1 Výdavky verejnej správy</i>	271 436	266 697	189 429	-77 268	-82 007
<i>01.1.2 Finančná a rozpočtová oblasť</i>	3 000	3 000	3 000	0	0
<i>01.7.0 Transakcie verejného dlhu</i>	12 000	10 000	11 000	1 000	-1 000
<i>03.2 Ochrana pred požiarmi</i>	11 024	6 440	7 200	760	-3 824
<i>04.5.1 Cestná doprava</i>	36 213	4 860	15 900	11 040	-20 313
<i>04.7.3 Cestovný ruch</i>	3 437	2 900	3 230	330	-207
<i>05.1.0 Nakladanie s odpadmi</i>	49 600	49 000	49 000	0	-600
<i>06.2.0 Rozvoj obcí</i>	9 700	16 900	103 100	86 200	93 400
<i>06.4.0 Verejné osvetlenie</i>	18 000	22 000	25 000	3 000	7 000
<i>06.6.0 Bývanie a občianska vybavenosť inde neklasifikované</i>	27 595	25 400	20 400	-5 000	-7 195
<i>07.6.0 Zdravotníctvo inde neklasifikované</i>	10 485	7 000	7 300	300	-3 185
<i>08.1.0 Športové služby</i>	12 080	14 464	12 150	-2 314	70
<i>08.2.0 Kultúra</i>	23 167	23 200	27 850	4 650	4 683
<i>08.2.0.5</i>	500	100	400	300	-100
<i>08.3.0 Vysielacie a vydavateľské služby</i>	1 000	4 500	1 500	-3 000	500
<i>08.4.0 Náboženské a iné spoločenské služby</i>	1 973	1 970	6 030	4 060	4 057
<i>09.1.1.1 Predškolská výchova s bežnou starostlivosťou</i>	0	0	0	0	0
<i>09.1.2.1 Základné vzdelanie s bežnou starostlivosťou</i>	7 900	9 940	7 900	-2 040	0
<i>10.2.0 Staroba</i>	4 500	4 500	4 500	0	0
<i>10.4.0. Rodina a deti</i>	2 440	2 500	2 660	160	220
Bežné výdavky spolu:	506 051	475 371	497 549	22 178	-8 502
Kapitálové výdavky:					0
<i>01.1.1 Výdavky verejnej správy</i>	25 100	3 300	53 200	49 900	28 100
<i>03.2. Ochrana pred požiarmi</i>	3 000	0	30 000	30 000	27 000
<i>04.5.1.3 Správa a údržba ciest</i>	0	0	0	0	0
<i>06.1.0 Rozvoj bývania</i>	0	0	64 852	64 852	64 852
<i>06.2.0 Rozvoj obcí</i>	26 000	0	26 000	26 000	0
<i>07.6.0 Zdravotníctvo</i>	30 300	0	30 300	30 300	0
<i>08.1.0 Rekreačné a športové služby</i>	5 000	3 500	25 000	21 500	20 000
<i>08.2.0 Kultúrne služby</i>	5 000	0	0	0	-5 000

09.1.2.1 Základné vzdelanie s bežnou starostlivosťou	30 000	74 500	25 000	-49 500	-5 000
Kapitálové výdavky spolu:	124 400	81 300	254 352	173 052	129 952
Finančné operácie:					0
Finančné operácie spolu:	34 000	34 000	34 000	0	0
Výdavky RO:					
09.1. Školstvo	504 625	504 625	530 480	25 855	25 855

Ako z tabuľky vyplýva nárast alebo pokles výdavkov oproti očakávanej skutočnosti r.2017 budú smerovaných najmä na:

Výdavky/+ navýšenie o :

- BV: Cestná doprava +11 040 eur,
- Rozvoj obce +86 200 eur,
- Vzdelávanie OK +18 370 eur,
- Verejné osvetlenie +3 000 eur,
- Náboženské služby +4 060 eur,
- KV: – nehmotné aktíva (nedefinované) + projektová dokumentácia + 49 900
- Ochrana pred požiarmi + 30000 eur, - zbrojnica,
- Rozvoj a bývanie – nové stavby + 64 852 eur,
- Rozvoj obci – rek. pošty (plánovaná už v pred. rokoch) + 26 000 eur,
- Zdravotníctvo – strecha zdravotné stredisko + 30 000 eur,
- Rekreačné služby – nová budova - + 21 500
- MŠ + 13 000 eur,
- Výdavky školstvo celkom + 7 485 (pri sume očakávanej skutočnosti za r. 2017 - 171 590 eur, je to 37,22 % z výnosov z FO platných na r. 2016, ktoré obec poskytla zo svojho rozpočtu na školstvo. Obdobné percento možno považovať za priemer, ktoré obce zvyčajne vydávajú na OK z rozpočtu obce. V prípade, že by obec chcela (nie je to povinnosť) dať 40 % na originálne kompetencie (OK) bola by táto suma na r. 2016 v čiastke 184 400 eur. Je nutné taktiež konštatovať, že obec každoročne dáva viac na školstvo zo svojho rozpočtu na OK, v priemere o 8-10 tis. eur viac).
- Komentár: ZŠsMŠ je financovaná aj z rozpočtu obce – originálne kompetencie, z vybraných príjmov obce. Tieto sú financované z výnosu dane z príjmov fyzických osôb a sú rozdeľované a poukazované priamo z daňových úradov. Z objemu finančných prostriedkov z výnosu dane, ktoré dostane obec, sa 40% rozdeľuje základným školám a materským školám podľa počtu detí. Podľa prílohy zverejnenej na <https://www.minedu.sk/data/att/4762.pdf> - „Financovanie originálnych kompetencií v školstve 2013 - je uvedené v bode (9) „Obec môže použiť“ na financovanie originálnych kompetencií v školstve väčšiu aj menšiu časť z DPFO ako jej určuje výpočet. O objeme poskytovaných finančných prostriedkov rozhoduje obecné zastupiteľstvo“.

Výdavky/- úspora o:

- Výdavky verejnej správy - 77 268 eur,
- Poistné (povinné odvody) - 14 977 eur,
- Bývanie a občianska vybavenosť - bežná údržba - 5 000 eur,
- Vysielateľské výdavky – údržba budov - 3000 eur,
- Školská jedáleň - 11 200 eur.

Riziká navrhovaného rozpočtu:

- Výrazné podhodnotenie výdavkov na verejnú správu v kapitole 01.1.1. o takmer -77 t. eur, v porovnaní so zač. r. 2017 až o cca -82 tis. eur, čo môže mať za následok nezabezpečenie administratívneho fungovania obce, najmä platieb poistného za zamestnancov;
- Nedostatok finančných prostriedkov v RF, pre prípad spolufinancovania resp. ako časť obecných financií pre prípad budovania aspoň časti plánovanej kanalizácie v obci;
- Veľké množstvo aktivít, časovo náročnej dokladovej aj realizačnej časti pri realizácii kapitálových výdavkoch v sume 194 052 eur, na vybudovanie množstva nových stavieb, resp. rekonštrukcií na zbrojnicu, poštu, zdravotné stredisko, inú realizáciu stavieb počas jedného roka.
- Výdavky na projektovú dokumentáciu - vyčlenená suma 36 200 eur na projektovú dokumentáciu pre pripravované stavby, či rekonštrukcie, ktoré však tak ako v minulých rokoch (iné schvaľované realizačné akcie) neboli zrealizované – riziko zmarených investícií.
- ***Komentár: Zmarená investícia je investícia, pri ktorej nedôjde k jej dokončeniu. V okamihu rozhodnutia orgánu verejnej správy, o tom, že investícia nebude dokončená je nutné ju zaičtovať do nákladov, čím nutne musí ovplyvňovať výsledok hospodárenia. Pred odpísaním takejto investície do nákladov je dôležité uvedomiť si, čo je možné považovať za zmarenú investíciu. Podľa § 61 ods. 7 Opatrenia MF SR č. z 8. augusta 2007 č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky je možné o zmarenej investícii účtovať: „Ak sa rozhodne o zrušení prác na príprave alebo rozostavaní obstarávaného dlhodobého majetku, sumy vzťahujúce sa na tento účtovný prípad a účtované na účte 041 – Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku a na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku sa odpíšu na ľarchu účtu 549 - Manká a škody, a to v deň rozhodnutia o zrušení prác na obstarávaní dlhodobého majetku, ak ide o škodu“***

Odporúčanie pre OZ a komisie:

- **zostaviť plán takých investičných akcií, ktoré obec je ochotná a aj schopná zrealizovať do finálnej podoby, aby financie investované do projektových dokumentácií neboli odpísané ako čistá strata obce – manko;**
- **Vytvoriť samostatný fond kanalizácie obce;**
- V zmysle príručky pre zostavenie rozpočtu VS na roky 2018-2019 prikladať k návrhu rozpočtu aspoň **stručný komentár** s uvedením popisu, niektorých plánových príjmov a výdavkov, najmä položiek kde nastávajú výraznejšie zmeny v súvislosti s nastavovaním nového rozpočtu;
- **Sledovať a riadiť sa zmenami platnými s účinnosťou od od 1.1.2018 kedy boli schválené zmeny v niektorých ustanoveniach zákona č. 523/2004Z. z. ktoré sa týkajú niektorých oblastí hospodárenia rozpočtových organizácií zriadených obcou, napr.: „Povolené prekročenie limitu výdavkov“- § 17**
„Pravidlá rozpočtového hospodárenia“ - § 19,
„Hospodárenie rozpočtových organizácií“ - § 22,
Združovanie prostriedkov - § 27, Podnikateľská činnosť RO a PO - § 28 a iné.....
Zmeny vyplývajúce z novely zákona č. 523/2004 Z.z. bude nutné následne zaviesť do praxe.

Z Á V E R :

Návrh rozpočtu obce na rok 2018 s výhľadom na roky 2019 -2020 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Návrh rozpočtu je spracovaný v požadovanej štruktúre a dostatočnom rozsahu.

Na základe uvedeného odporúčam poslancom obecného zastupiteľstva:

1. Návrh rozpočtu na rok 2018 schváliť

2. Návrh rozpočtu na roky 2019 –2020 zobrať na vedomie.

Borský Svätý Jur, dňa 12.12.2017

Spracovala: Mgr. Iveta BALEJČIKOVÁ,
hlavný kontrolór obce